

Sygn. akt VI U 839/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Marzena Sobiecka

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 20 stycznia 2016 r., znak (...)

26 lutego 2016 r., znak (...)

11 maja 2016r., znak (...)

w sprawie: W. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. M. prawo do emerytury od dnia (...) r.,

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VIU 839/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 stycznia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku W. M. z dnia 28 grudnia 2015 roku odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. Organ rentowy powołując się w uzasadnieniu decyzji na Ustawę z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Dziennik Ust..., to jest jednolity Dziennik Ustaw z 2015 roku, pozycja 748 oraz na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Dziennik Ustaw z 1983 roku numer 8 pozycja 43 ze zmianami. I wskazując na artykuł 184 Ustawy emerytalnej oraz paragraf 4 powyższego Rozporządzenia Rady Ministrów wskazał, że emerytura przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa, w dniu wejścia w życie Ustawy emerytalnej, to jest 1 stycznia 1999 roku osiągnął okres

składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzny, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy wynoszący co najmniej 15 lat. Organ rentowy odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został w jego ocenie udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a wnioskodawca przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku okresy składkowe 25 lat, 3 miesiące i 12 dni, stażu sumarycznego w tym samym wymiarze. Jednocześnie zaznaczył, że nie uwzględnił okresu od 2 lipca 1973 roku do trzeciego, do 30 kwietnia dwa tys., 1995 roku P. T. I. do pracy w szczególnych warunkach, ponieważ wymienione stanowisko pracy nie jest zgodne ze stanowiskiem podanym w zarządzeniu resortowym, na które powołał się zakład pracy. W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 29 kwietnia 1995 roku podano, że wnioskodawca wykonywał pracę jako mechanik samochodowy, ale nie podano dokładnie tak jak stanowi zarządzenie resortowe, że mechanik samochodowy stale wykonujący pracę w kanałach remontowych. Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się zmiany tej decyzji i przyznania prawa do emerytury. Ubezpieczony nie zgadzał się z tą decyzją gdyż twierdził, że posiada przepracowane 15 lat pracy jako mechanik samochodowy wykonujący stale prace w kanałach remontowych przy naprawie i obsłudze samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3 i pół tony. W P. T. I. ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach, było tam 13 kanałów remontowych. Dla zapewnienia gotowości pojazdów do pracy pracował na dwie, a nawet na trzy zmiany w pełnym wymiarze czasu pracy, jak również w godzinach nadliczbowych. Ubezpieczony podkreślał, że praca w kanałach była ciężka, uciążliwa i brudna, a kanały remontowe nie miały ogrzewania, dobrej wentylacji, panowała w nich wil..., wilgoć i półmrok, a także trzeba było używać lamp przenośnych. Pracując przy naprawach i obsłudze w kanałach narażony był ubezpieczony na wdychanie spalin i innych oparów związanych z eksploatacją pojazdów. Należały do nich opary benzyny ołowiowej, oleju napędowego, zużytych olejów i smarów, a także spadające z pojazdów podczas ich naprawy błota, rdzy i wyciekające oleje. Ubezpieczony podkreślał, że wykonywał tę pracę w kanałach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z Zarządzeniem numer 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku. Jeśli zaś chodzi o przyczynę odmowy przyznania emerytury w postaci niezłożenia wniosku o przekazanie środków z OFE na dochody budżetu państwa, to ubezpieczony podkreślał, że ta nieścisłość powstała z jego winy, gdyż źle odczytał pismo z OFE AVIVA z dnia 6 listopada 2014 roku i do swojego odwołania dołączył zaświa..., oświadcz..., swoje oświadczenie, a w zasadzie wniosek o, z dnia 15 lutego 2016 roku złożony w tym samym dniu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Oddziale w B. o przekazanie środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy po wydaniu powyższej decyzji w dniu 26 lutego 2016 roku wydał ponownie decyzję odmowną, w której po rozpatrzeniu wniosku W. M. z dnia 15 lutego 2016 roku odmówił prawa do emerytury wnioskodawcy z podobnych przyczyn jak w decyzji z 20 stycznia 2016 roku, to znaczy z powodu nieudowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołanie od tej decyzji wniósł także ubezpieczony. Odwołanie to zostało zarejestrowane jako odrębna sprawa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy o sygnaturze VI U 1321/16. Sprawa ta została Zarządzeniem z dnia 21 maja 2016 roku połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą niniejszą. Podkreślić jeszcze należy, iż w toku niniejszego procesu organ rentowy wydał kolejną decyzję odmawiającą wnioskodawcy prawa do emerytury i rozpoznającą jego wniosek z dnia 24 marca 2016 roku, przy czym przyczyną odmowy przyznania emerytury wnioskodawcy było także nieudowodnienie przez, zdaniem organu rentowego przez ubezpieczonego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a w decyzji z 11 maja organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach okres 1 roku, 7 miesięcy i 15 dni. Ubezpieczony w toku procesu także kwestionował tę decyzję organu rentowego domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. Skład..., złożył on odwołanie na karcie 26 akt sprawy. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje: Ubezpieczony W. M. urodzony (...), (...)roku 60 lat ukończył (...)roku. W dniu 28 grudnia 2015 roku złożył on wniosek o emeryturę rozpoznany pierwszą z zaskarżonych decyzji z dnia 20 stycznia 2016 roku. Okolicznością niesporną między stronami było to, iż ogólny staż zatrudnienia ubezpieczonego wynosił na dzień 1 stycznia 1999 roku, a więc na dzień wejścia w życie obecnie obowiązującej Ustawy emerytalnej 25 lat, 3 miesiące i 12 dni oraz, że składając odwołanie od pierwszej z zaskarżonych decyzji złożył

także oświadczenie o przekazaniu środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa. Ubezpieczony w okresie od 2 lipca 1973 roku do 30 kwietnia 1995 roku zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w I. na stanowisku mechanika samochodowego. W okresie tego zatrudnienia ubezpieczony od 28 października 1975 roku do 15 października 1977 roku przez okres 1 roku, 11 miesięcy i 19 dni odbywał zasadniczą służbę wojskową, po której powrócił do pracy w przedsiębiorstwie w ciągu 30 dni od zakończenia służby wojskowej. Powrót do pracy nastąpił 2 listopada 1977 roku. Podkreślić także należy, że w okresie od 17 października 1990..., 1988 roku do 31 maja 1990 roku ubezpieczony uzyskując urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy został skierowany do pracy na budowie eksportowej w zw..., w byłym Związku (...), gdzie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Okres ten został zaliczony przez organ rentowy ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach w decyzji z 11 maja 2016 roku na podstawie zaświadczeń, zaświadczenia (...) Spółki Akcyjnej z 4 marca 2016 roku karta 19 akt rentowych, akt emerytalnych i na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionych przez, wystawionego przez tą firmę z dnia, także z dnia 4 marca 2016 roku, gdzie ubezp..., gdzie, które te dowody potwierdzały wykonywanie pracy przez ubezpieczonego w szczególnych warunkach wskazanej w wykazie A dziale 14 pozycji 12, czyli pra..., prace przy w..., spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym na stanowisku spawacza wymienionym w wykazie A dziale 14 pozycji 12 punkcie 1 Zarządzenia numer 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku. W pozostałym okresie zatrudnienia wykonywanego przez ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...), później Przedsiębiorstwo (...), (...), Sprzętowe T. I. W I. ubezpieczony pracował na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych w pełnym wymiarze czasu pracy...

[**koniec części** 00:17:00.211] DZF051189_02

[**Przewodniczący** 00:17:01.408] Przy czym pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy naprawach pojazdów samochodowych w przeważającej części ciężarowych i pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując tę pracę w kanałach remontowych. Okoliczność tę potwierdzały dowody zebrane w sprawie, w szczególności świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 29 kwietnia 1995 roku wystawione przez syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...), T. S. oraz przeprowadzone w postępowaniu sądowym dowody z zeznań świadków W. P. i Z. P. oraz dowód z przesłuchania ubezpieczonego W. M.. Na podstawie tych dowodów Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony pracował w hali, na której było 13 kanałów remontowych wykonując stale prace w kanałach remontowych i pracując także na, z, w trybie zmianowym i w nadgodzinach. Zeznania świadków i powoda oraz dokument w postaci świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach w sposób spójny, wiarygodny potwierdziły wykonywanie tego rodzaju pracy przez ubezpieczonego w przedsiębiorstwie (...) w I. w okresie od 2 lipca 1973 roku do 30 kwietnia 1995 roku z przerwą na wykonywanie pracy na budowie exportowej. Przy czym okres ten zaliczo..., pracy na budowie exportowej jako okres pracy przy spawaniu elektrycznym i gazowym organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach oraz z przerwą na służbę wojskową, która zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu obowiązującym w czasie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej także podlegał zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach albowiem ubezpieczony w ciągu 30 dni w terminie określonym w artykule 108 tej ustawy powrócił do pracy w szczególnych warunkach wykonywanej w macierzystym zakładzie pracy, w którym pracował przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej. Pracę w szczególnych warunkach ubezpieczony wykonywał zatem w okresach od 2 lipca 1973 roku do 27 października 1975 roku 2 lata, 3 miesiące i 27 dni. Następnie odbywał służbę wojskową jak już wcześniej wskazano przez jeden rok 11 miesięcy i 19 dni, która także podlegała zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Następnie pracował w szczególnych warunkach w okresie od 2 listopada 1977 roku do 16 października 1988 roku, to jest 10 lat 11 miesięcy i 16 dni oraz w okresie od 16..., od 1 czerwca 1990 roku do 30 kwietnia 1995 roku, to jest w okresie od 4 lat i 11 miesięcy. Łącznie z okresem pracy na budowie eksportowej okres zatrudnienia ubezpieczonego przekroczył znacznie wymagane 15 lat w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999 roku i wyniósł 21 lat 9 miesięcy i 17 dni. Odnosząc się do zebranego w sprawie do zebra..., ma..., zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazać należy, że żaden z dowodów z dokumentów zebranych w aktach osobowych ubezpieczonego nie podważył powyższych ustaleń. Wszystkie dokumenty zebrane w aktach osobowych wskazywały na wykonywanie przez ubezpieczonego pracy mechanika samochodowego a dowody z zeznań świadków i przesłuchania ubezpieczonego wskazywały na to, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach określoną w sposób z pewnymi wadami formalnymi w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Przy czym podkreślić

należy, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem odnosząc się do zeznań świadków, iż ubezpieczony sporadycznie wykonywał jakiegś, jakąś naprawę na, poza kanałem na poziomie zera wskazać należy, iż zgodnie z utrwalonym kierunkiem orzecznictwa w przypadkach kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarządzających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały i uboczny. A takie właśnie miały charakter te nieliczne naprawy, u których wspominali, wspominał jeden ze świadków to okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie zakwalifikowania zatrudnienia pracownika do pracy w szczególnych warunkach. Należy podkreślić, że ubezpieczony pracował także w nadgodzinach, a zatem nawet jeżeli zdarzyła mu się naprawa na poziomie zero to w nadgodzinach pracował wtedy w kanałach, więc z pewnością zebrany w sprawie materiał dowodowy daje stanowcze podstawy dla dokonania ustalenia, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę wskazaną w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A dziale XIV pod pozycją 16 prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Zgodnie z artykułem 184 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obecnie tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2016 roku pozycja 887 ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w artykule 32, 33, 39 i 40 jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli, po pierwsze okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w artykule 27. Zgodnie z ustępem 2 artykułu 184 emerytura, o której mowa w ustępie 1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa. Z kolei artykuł 32 ustęp 2 tej ustawy wskazuje, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Artykuł 184 ustawy emerytalnej mówiąc o przepisach w ustępie pierwszym o dotychczasowych przepisach ma na myśli przepisy powołanego już Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku. W paragrafie 3 i paragrafie 4 wskazano, że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury zwany dalej wymaganym okresem zatrudniania uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudniania. Zgodnie z paragrafem 4 ustępem 1 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymieniony w wykazie A nabywa prawo do emerytury jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn. Ma wymagany okres zatrudnienia w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wskazać także należy, że warunkiem zaliczenia danego okresu pracy do pracy w szczególnych warunkach jest to, iż okresami, aby okresy pracy uzasadniające prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu były okresami, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Tak stanowi paragraf 2 ustęp 1 powołanego Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku. W załączniku do rozporządzenia jak już zaznaczono w wykazie A dziale XIV pod pozycją 16 zostały wymienione prace w szczególnych warunkach, które wykonywał ubezpieczony. Chodzi o prace dział XIV prace różne, pozycję XVI praca wykonywana, wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wskazywał, iż ubezpieczony we wskazanych wyżej okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach w kanałach remontowych a oprócz tego wykonywał prace spawacza przy spawaniu elektrycznym i gazowym na budowie eksportowej w ZSRR w okresie od 17 października 1988 roku do 31 maja 1990 roku, który organ rentowy zaliczył w ostatniej z zaskarżonych decyzji do pracy w szczególnych warunkach i, i wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach powiększał także okres odbytej przez niego zasadniczej służby wojskowej. W związku z tym na podstawie artykułu 477 ze znacznikiem 14 paragraf 1 Kodeksu postę..., przepraszam paragrafu 2 Kodeksu postępowania cywilnego Sąd w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku. Natomiast w punkcie 2 wyroku Sąd stwierdził, że nie było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatnich okolicz..., ostatniej okoliczności niezbędnej do wykonywania, do usta..., wydania decyzji z tego względu, że rzeczywiście świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione

przez syndyka T. S. 29 kwietnia 1995 roku określało stanowisko pracy powoda jako mechanik samochodowy a nie wskazywało obok, że to ma być mechanik samochodowy wykonujący stale pracę w kanałach remontowych. W ocenie Sądu Okręgowego dokumenty wystawiane przez pracodawcę powinny być wystawiane precyzyjniej wtedy organ rentowy nie ma podstaw do kwestowania wiarygodności takiego dokumentu. Natomiast w sytuacji gdy wprawdzie w treści świadectwa pracy wskazano, że były wykonywane prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych ale stanowisko pracy nie zostało określone zgodnie z zarządzeniem resortowym, które nie ma już waloru normatywnego ale ma walor dowodowy w sprawie to organ rentowy miał podstawy do powzięcia wątpliwości czy praca ubezpieczonego była rzeczywiście stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywana właśnie w warunkach szczególnych. Dlatego w punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy orzekł o nieustaleniu odpowiedzialności organu rentowego, o której mowa w art. 184..., 184..., 118 ustęp 1a ustawy emerytalno-rentowej. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono.